

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Rønne lærde Skole

i Skoleaaret 1847–1848.

Emendatio

collationis codd. II. Havniensium

G. J. Cæsaris librr. d. b. g.

superiore anno editæ.

Indbydelsesskrift

til

Rønne lærde Skoles offentlige Examen

i Juli 1848

af

H. K. Whitte, A. M.

Skolens Rektor.

R Æ N N E.

Trykt i J. H. Colbergs Bogtrykkeri.

1848.

Efterretninger om Rønne lærde Skole

i Skoleaaret 1847—1848.

Overeensstemmende med Skolens Indbydelsesskrift for 1847 afholdtes den offentlige Hovedexamen fra den 16de til den 26de Juli.

Efter Indbydelse deeltog i Bedømmelsen af Prøverne Amtmand Krabbø (fjerde Klasse: Græsk, Tydsk, Fransk, Religion, Historie og Geografi; tredie Klasse: Tydsk og Religion; anden Klasse: Fransk), Krigsraad Garder (tredie Klasse: Historie og Arithmetik, anden Klasse: Historie), Provst With (første Klasse: Tydsk og Dansk), Cancelliraad Gorm (fjerde Klasse: Latin, tredie Klasse: Latin, Fransk og Naturhistorie, første Klasse: Historie), Pastor Hansen (anden Kl. og tredie Realkl. Regning, første Klasse: Religion og Geografi), Adjunkt Sommer (tredie og anden Klasse: Geografi, tredie Realkl. og anden Kl. Religion, første Klasse: Dansk og Tydsk) og Adjunkt Westh (fjerde, tredie Realkl., anden og første Naturhistorie og første Kl. Regning).

Blandt de overordentlige Censorer savnede Skolen for første Gang sin forrige Bestyrer, Professor P. G. Bohr, som selv efter sin Entledigelse havde bevaret en levende Interesse for den Skole, hvis Gjenopretter han med Rette fortjener at kaldes. Vel overværede han ogsaa denne Examen af og til, men fast Censor ønskede han ikke at være.

Den 24de November 1846 havde han begravet sin elskelige Hustru, B. S. fød Sandal, og Alderdommen gjorde stedse alvorligere sin Ret gjældende. En i Foraaet 1847 pludselig fattet Beslutning havde bestemt ham til at forlade Bornholm og rejse til Kjöbenhavn mod hans tidligere Bestemmelse — s. hans Skoletaler, Digtet "Bornholm" — at ende sine Dage paa det Sted, der havde været Vidne til hans kraftigste Virksomhed. Men Livets Herre havde bestemt det anderledes: en pludselig Mathed overfaldt ham Middag d. 31te Juli 1847, medens han var beskæftiget med at tage Afsked med de kjære Venner i Rönne, og samme Dags Aften forlod han denne Verdens Uro, begravt af kjærlige Børn og hengivne Venner.

Den 1ste September 1847 begyndte Skolen sin Virksomhed i dette Skoleaar med syv Klasser, nemlig to fælles Klasser [første og anden], tre studerende Klasser [tredie, fjerde og femte] og 2 Realklasser [tredie og femte].

I en mindre talrig Skole er det ofte vanskeligt at fordele Disciplene paa en saadan Maade, at der kan tages det ønskelige Hensyn til det Standpunkt, hvorpaa den enkelte Discipel befinder sig. I forrige Aars Hden Klasse havde fire Disciple [R. Munch, Tranberg, Hammer og Riis] hævet sig saa betydeligt over deres Klassekammerater, at de ikke let ved Oprykningen kunde forenes i een Klasse; hertil kom, at disse Disciple ogsaa vare mere eller mindre over Klassens Gjennemsnitsalder. Det blev derfor bestemt, at disse skulde gaae over til fjerde Klasse; men da R. Munch var den eneste Realelev, som kunde komme i denne Klasse, og det syntes mindre hensigtsmæssigt at have en Klasse med een Discipel, var det nød-

vendigt enten at lade ham følge med et Sæt mindre gode Elever, som kun tilnød kunde opflyttes i IIIde Realklasse, eller at lade ham følge med Vte Realklasse. Vi valgte det Sidste, og har ikke havt Grund til at fortryde det. I forrige Aars tredie Klasse (blot stud.) var Fremgangen saa forskjellig, at 2 ikke kunde opflyttes, een havde gjort jævn god Fremgang, men 2 [Chr. Brix og A. Römer] en saa fortrinlig Fremgang, at deres Nærværelse i en Klasse, hvori tre Disciple fra anden Kl. skulde opflyttes, i ingen Henseende kunde ansees for heldig. Da forrige fjerde Klasses studerende Disciple kun havde gjort en forholdsviis ringere Fremgang, antog man, at disse 2 Disciple uden stor Vanskelighed vilde kunne følge med femte Klasse. Dog maatte de i et Fag [Græsk] slutte sig til fjerde Klasse. I Mathematik meddeelte Adjunkt Jessen de ovennævnte Disciple [R. Munch undtagen, som i dette Fag har maattet følge med tredie Realkl.] i Sommerferien saa megen Underviisning, at de kunde følge med i de nye Klasser; jeg læste fra Begyndelsen af Maj til Slutningen af Sommerferien Latin med de 3 Disciple af anden Kl.; og Fortrinligheden af den Methode at bibringe Begyndere den sproglige Fordannelse gjennem Dansk og Tydsk blev mig her mere end nogensinde indlysende, da det viste sig, at disse Disciple i denne korte Tid vare istand til at gjøre saadanne Fremskridt i Latinen, som Begyndere ellers ikke gjøre i et heelt Aar.

Realklasserne nyde i de fleste Fag fælles Under-
viisning med de tilsvarende studerende Klasser og
indtage i Skolerækken Plads efter udviist Flid (femte
Realklasse har som oftest været over, tredie Realklasse
stedse under den tilsvarende studerende Klasse).

I Lærerpersonalet er foregaaet den For-
andring, at Adjunkt Ravn, som allernaadigst blev

kaldet til Sognepræst for Sejerö Menighed, forlod Skolen efter afholdt Hovedexamen. Han havde fungeret som Lærer ved denne Skole fra Sommeren 1841 og efterlod sig et agtet Minde som en retsindig og nidkjær Lærer. Under 21de Avgust derefter blev Cand. theologiæ M. R. Brandt konstitueret som Lærer, og under 25de September de konstituerede Lærere J. C. Jork og M. Chr. Ancher allernaadigst beskikkede til Adjunkter ved Skolen.

Fagfordelingen har i Skoleåret været følgende:

Rektor, Latin i IV. og V. Klasse . .	16	Timer	ugl.
Overlærer Lefolii, Dansk i III. og IV. Klasse, Tydsk i II. og III. Kl., Latin i III. og Græsk i IV. og V. <i>b</i> [Brix og Römer]	26	„	„
Adjunkt Hasselriis, Fransk og Skrivning	20	„	„
Adjunkt Jessen, Religion i alle Klasser, Mathematik og Regning i IV. og V. Klasse	21	„	„
Adjunkt Jork, Dansk i I. og II. Kl., Tydsk i I., IV. og V. Kl., Engelsk med Realklasserne	25	„	„
Adjunkt Ancher, Naturhistorie i alle Klasser, Mathematik og Regning i I.—III. Klasse og Naturlære i V. Realklasse	25	„	„
Konst. Lærer Brandt, Dansk i V. Kl.; Græsk i V. <i>a</i> , Historie og Geografi i alle Klasser	24	„	„
Adjunkt Westh, Sangunderviisning .	4	„	„
Löjtnant Sörensen, Tegning . . .	6	„	„
Adjutant v. Westh, Gymnastik . .	6	„	„

Følgende Skema viser, hvormange ugentlige Timer der i de forskjellige Klasser har været tildeelt ethvert Fag:

Fag.	V. Kl. (V.R.)	IV. Kl.	III. Kl. (III.R.)	II. Kl.	I.		
Dansk	2	”	2	2	”	4	8
Tydk	2	1	2	3	”	6	4
Fransk	3	”	2	2	”	5	”
Engelsk	”	3	”	”	5	”	”
Latin	8	”	8	10	”	”	”
Græsk	5	”	5	”	”	”	”
Religion	3	”	2	2	”	2	2
Historie	2	”	2	2	”	2	3
Geografi	2	”	2	2	”	2	2
Naturhistorie	2	”	2	2	”	2	2
Mathematik } og Regning }	3	3	4	4	3	4	5
Naturlære	”	3	”	”	”	”	”
Skrivning	”	1	1	2	1	3	4
Tegning	”	2	”	1	1	2	2
Sang	2	”	2	2	”	2	2
Gymnastik	2	”	2	2	”	2	2
Sum af ugentl. Timer	36		36	36		36	36

Realklassernes særskilte Timer svare til Underviisningstimerne i Latin og Græsk for de Studerende.

I Dansk har fjerde og tredje Klasse havt fælles Underviisning, anden og første ligeledes [i 4 Timer], i Græsk femte b og fjerde Klasse; i Regning og Skrivning har enkelte Timer været fælles; i femte studerende Klasses matematiske Timer beskæftiges Realeleverne med Regning; anden og første Klasse har havt geografisk og for det meste historisk Underviisning i fælles Timer; i en særskilt Time [udenfor Time-tallet] har Adjunkt Ancher givet tredje og anden Klasse Underviisning i Hovedregning; i Sang ere Disciplene delte i et Begynderparti, Alter og Sopraner, hvert Parti med een særskilt Time; Alter og Sopraner har desuden en fælles Sangtime.

Timefordelingen har i de enkelte Kl. været følgende:

Timeplan for Rønne lærde Skole i Skoleaaret 1847-48.

<i>Time</i>	<i>Klasse</i>	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	
8-9	V. R.	Mathematik.	Naturlære.		Skrivning.	Mathematik.	Tydsk.	
	V. a.	Græsk.	} Latin.	} Dansk.	} Latin.	} Latin.	} Latin.	
	V. b.	} Græsk.						
	IV.		Tydsk.	Latin.	Fransk.	} Dansk.	Religion.	
	III.	} Mathematik.	Latin.	} Mathematik.	Latin.		} Tydsk.	
	III. R.		Tegning.		} Fransk.	} Regning.		} Naturhistorie.
II.	} Dansk.	} Skrivning.	Religion.	Tydsk.			} Regning.	
I.								
9-10	V. R.	} Fransk.	Tegning.	Engelsk.	} Naturhistorie.	Naturlære.	} Religion.	
	V. a.		} Latin.	} Latin.		} Latin.		} Latin.
	V. b.	Geografi.			Historie.		Latin.	
	IV.	Latin.	Naturhistorie.	Latin.	Latin.	Latin.	Latin.	
	III.	} Regning.	Engelsk.	} Skrivning.	Engelsk.	} Skrivning.	Skrivning.	Engelsk.
	III. R.		} Historie.		} Dansk.		} Geografi.	
II.	Tydsk.							
I.								

10--11

V. R.	Naturlære.	Engelsk.))))
V. a.)Latin.	Græsk.)Tydsk.)Mathematik.)Fransk.)Dansk.
V. b.						
IV.	Religion.)Græsk.)Mathematik.)Latin.)Latin.)Skrivning.
III.	Latin.					
III. R.	Engelsk.)Naturhistorie.)Tydsk.)Historie.)Latin.)Naturhist.
II.						
I.)Geografi.)Tegning.)Naturhist.)Tydsk.)Historie.)Tydsk.
)Historie.)Regning.)Dansk.	

11--12

V. R.))))))
V. a.)Geografi.)Historie.)Fransk.)Historie.)Geografi.)Naturhist.
V. b.						
IV.	Latin.	Mathematik.		Mathematik.	Mathematik.	Historie.
III.)Fransk.)Tydsk.)Dansk.)Mathematik.)Mathematik.)Fransk.
III. R.						
II.	Tydsk.	Fransk.)Dansk.	Tydsk.	Tydsk.	Tydsk.
I.	Regning.	Tydsk.		Dansk.	Dansk.	Skrivning.

<i>Time</i>	<i>Klasse</i>	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag		
12-1	V. R.] Tydsk.	} Gymnastik.	Mathematik.	Tegning.	} Gymnastik.	Engelsk.		
	V. a.			Græsk.	Græsk.		Græsk.		
	V. b.] Latin.] Græsk.] Græsk.] Græsk.] Græsk.	
	IV.								
	III.] Religion.] Geografi.] Gymnastik.] Religion.] Geografi.	} Gymnastik.
	III. R.								
II.	Fransk.	Religion.	Dansk.	Fransk.	Religion.	} Religion.			
I.	Gymnastik.	Naturlist.		Gymnastik.	Naturlist.				
2-3		Sang med Sopranerne.							
3-4	V. R.								
	V. a.					Sang med			
	V. b.					Alterne.			
	IV.		Sang med Alle.	Sang m. Begynd.		(Ilden og IIIde			
	III.					Klasse:			
	III. R.					Hovedregning.)			
II.									
I.									

4-5

V. R.
V. a.
V. b.
IV.
III.
III. R.
II.
I.

} Matematik.
Latin.
Skrivn.
Geom.
} Dansk.

} Matematik.
Naturhist.
} Skrivning.
} Tegning.

5-6

V. R.
V. a.
V. b.
IV.
III.
III. R.
II.
I.

} Religion.
Fransk.
} Tegning.
} Regning.

} Religion.
Tydsk.
} Historie.
Fransk.
Hovedregn.

Efter Programmet for 1847 var *Discipelantallet* 26.
Fra Forberedelsesklassen optoges i Skolen efter afholdt Prøve d. 19de Juli:

Thorvald Eliaser Arboe (f. d. 14de Febr. 1838),
Kristian Jesper Jakob Peder Jespersen
(f. 11te Oktober 1837),

Kristian Gustav Valdemar Terp (f. d. 17de
Maj 1837),

Markus Kristian Munch (f. d. 26de April 1835),
Jörgen Theodor West (f. d. 8de Marts 1836) og
ved den d. 26de Juli afholdte Prøve:

Karl Hendrik Brix (f. d. 9de Marts 1838), alle
i 1ste Klasse.

Saaledes begyndtes Skoleaaret med 32 Disciple.

Af disse udmældtes i Aarets Løb:

Kristian Grönbech Johnson af Vte stud. Kl.,
som gik over til Borgerdydsskolen paa
Kristianshavn,

Anders Peter Rasch af 1ste Klasse (Realelev),
uden at Grunden blev angivet,

Markus Andreas Peter Rasch, af 11die stud.
Kl., formedelst "forandret Bestemmelse",

Andreas Kristian Römer af Vte Realklasse, for
at gaae over i praktisk Virksomhed.

I Slutningen af Skoleaaret blev optaget i Vte
studerende Klasse:

Lorents Kristian Bentzon Bang (f. d. 21de
April 1831),

og i 1lden Klasse som bestemt til Studeringer

Rasmus Anton Holm (f. 2den Avgust 1836).

Begges Optagelse blev foranlediget ved Krigs-
begivenhederne; Bang, som paa Grund af et svageligt
Helbred nød privat Underviisning i en Læges Huus
i Ribe, forlod Byen ved Insurgenternes Nærmelse

og Holms Lærer opgav sin Stilling som Huslærer i Svanike for at gaac som Frivillig til Hæren.

Skolen tæller saaledes nu 30 Disciple, som paa følgende Maade ere fordeelte i Klasserne:

Femte Realklasse.

1. *Magnus Jespersen*, Søn af Kammerraad Jespersen paa Kannikegaarden i Bodilsker.
2. *Rasmus Munch*, Søn af afdød Kjøbmand Munch i Nexø.

IVde stud. Klasse.

1. *Andreas Colberg*, Søn af Kjøbm. H. A. Colberg jun. i Rønne.
2. *Adolf Römer*, Søn af Kapt. Jens Römer i Rønne.
3. *Kristian Brix*, Søn af Proprietær Brix paa Risenholm i Nykørsogn.
4. *Ludvig Lassen*, Søn af Kammersekretær Byfoged Lassen i Hasle.
5. *Kristian Bang*, Søn af Etatsraad Dr. juris P. G. Bang i Kjøbenhavn.

IVde stud. Klasse.

1. *Peter Tranberg*, Søn af Selvejer K. Tranberg i Nylarskersogn.
2. *Henrik Hammer*, Søn af afdød Borger Hammer i Hasle.
3. *Peter Riis*, Søn af Bagemester Riis i Hasle.
4. *Laurits Dam*, Søn af Sandemand Dam i Knudsker.

IIIde stud. Klasse.

1. *Valdemar Olivarius*, Søn af Byskriver Olivarius i Svanike.
2. *Kristian Dam*, Søn af Løjtnant v. Dam paa Brogaard i Aakersogn,
3. *Julius Terp*, Søn af Toldinspektør Terp i Rønne.
4. *Karl Gether*, Søn af Overauditør Byfoged Gether i Nexø.

IIIde Realk.

1. *Hans Michelsen*, Søn af afdøde Kjøbmand Michelsen i Rønne.
2. *Jakob Munch*, Søn af Kjøbmand Munch i Hasle.

Anden Klasse.

1. *Rasmus Holm*, Søn af afdøde Koffardikapt. Holm i Svanike.
2. *Karl Grove*, Søn af Landfysikus Grove i Rønne.
3. *Ludvig Mossin Lauritzen*, Søn af Kjøbmand Lauritzen i Rønne.
4. *Hans Römer*, Søn af Major v. Römer paa Samsingsgaarden i Klemenskersogn.
5. *Peter Rønne*, Søn af Kjøbmand H. P. Rønne i Rønne.

Første Klasse.

1. *Kristian Jespersen*, Broder til N° 1 i Vte Realkl.

2. *Karl Brix*, Broder til *N° 3* i Vte stud. Klasse.
3. *Valdemar Terp*, Broder til *N° 3* i Hlde stud. Klasse.
4. *Thomas Arboe*, Sön af Konsul Arboe i Rönne.
5. *Thorvald Arboe*, Broder til fornævnte.
6. *Hans Colberg*, Broder til *N° 1* i Vte stud. Klasse.
7. *Kristian Munch*, Sön af Hr. M. Munch paa Loftsgaarden i Aakersogn.
8. *Jörgen West*, Sön af Kjöbmand J. West i Rönne.

Forberedelsesklassen.

Ved dette Skolcaars Begyndelse afgik fra denne Klasse til den lærde Skole: Christian Jespersen, Thorvald Arboe, Valdemar Terp, Christian Munch og Jörgen West; Georg Johnson blev udmældt kort efter Examen; i Septbr. Maaned indmældtes Jens West, Jens Thorsen, Johannes Rönne og Johannes Whitte; i Oktbr. indmældtes atter Georg Johnson, i Januar Frederik Lauritzen, i April Otto Arboe og i Maj Axel Jespersen; i Juni blev Georg Johnson atter udmældt, saa at denne Klasse nu tæller 13 Elever i følgende Orden:

1. Caspar Hasselriis, se Progr. f. f. Aar.
2. Sophus Whitte, ligeledes.
3. Ludvig Krabbe, ligeledes.
4. Frederik Ferdinand Lauritzen, født 21de Maj 1838, Søn af Kjøbmand P. Lauritzen i Rønne.
5. Jens Thorsen West, født 18de Marts 1838, Søn af Kjøbmand J. West i Rønne.
6. Hans West, se Progr. f. f. Aar.
7. William Heggelund, ligeledes.
8. Jens Peter Thorsen, født 19de Januar 1838, Søn af afdøde Skipper J. Thorsen i Rønne.
9. Frederik Tryde, see Progr. f. f. A.
10. Johannes Anker Christen Scheel Whitte, f. 20de Decbr. 1840, Søn af Rektor Mag. Whitte i Rønne.
11. Johannes Peter Rønne, f. 26de Novbr. 1840, Søn af Kjøbmand T. Rønne i Rønne.
12. Axel Christian Jespersen, f. 24de Oktbr. 1841, Søn af Proprietær Jespersen paa Sejersgaard i Knudskersogn.
13. Otto Bernhard Arbøe, f. 29de Januar 1842, Søn af Konsul Arbøe i Rønne.

Bestyrelsen, Fagfordelingen mellem Lærerne og Betalingen er som forhen.

De læste Pensa ere:

Dansk Læsebog af Funch, Røgind, Warburg, Iste Parti S. 1—223; 3die Parti 1—120; Hjorts danske Börneven 2det Parti 80—198, 206—211. Af Digtene i Funchs Læsebog og i Krossings poetiske Læsebog Iste Deel ere flere lærte udenad. De Ældre have

skrevet danske Stile efter Diktat. Herslebs mindre Bibelhistorie 1ste Parti: forfra til Josef. Jacobis Regnebog benyttes. Rungs tyske Elementarbog: 1ste Parti 50—77 fra Tydsk paa Dansk og omvendt; 2det Parti 1—27; 3die Parti 17—27. I Geografi har 1ste Parti læst Evropa efter Thrige, undtagen det Politiske, 2det Parti Evropa paa Kortet. Ströms Naturhistorie 1ste Parti: Pattedyrene, 2det Parti: forfra til de insektædende Pattedyr.

De i indeværende Skoleaar gennemgaaede *Pensa* og foretagne Övelser ere följende:

Dansk.

Förste Klasse har i Oplæsning og mundtlig Fortælling samt i Fremsigelse af Digte gaact jævnsides med anden Klasse.

En almindelig grammatikalsk Dannelselse er her begyndt. Grundvolden er lagt igjennem Sætningslæren og den danske og tyske Böjningslære. Först have Eleverne lært, at al Meddelelse af Tanker skeer igjennem Tale og Skrift, at al Tale og Skrift er ordnet i Sætninger; de ere saaledes komne til at see, hvad en Sætning er, og hvad der udgjör de nödvendige Bestanddele af en Sætning. Efterhaanden have de seet, hvorledes det for at udtrykke en bestemt Mening ofte er nödvendigt at bruge flere Sætninger, og de have da lært at bestemme disse saaledes forbundne Sætningers Forhold til hinanden som Hoved- og Bisætning; de forskjellige Slags Bisætninger have de ogsaa lært at kjende. Samtidig hermed, og alt eftersom deres Erkjendelse af Sætningers Natur udvikledes, ere de blevne opmærksomme

påa de Love, under hvilke de enkelte Ord maac høje sig for at indordnes i Sætninger, og ved at gjennemgaae den regelmæssige Bøjning i Dansk og Tydsk have de seet Overeensstemmelsen i begge disse Sprogs Love for Bøjningsformers Anvendelse (det Almindelige) samt Modersmaalets større Simpeltid i Former fremfor det tydske Sprog (det Særskilte). De have da saaledes lært selv at ordne Ordene i Sætninger for at udtrykke forskjellige Meninger, og hvad Indflydelse Sætningers forskjellige Forhold til hinanden udøver paa Ordenes Former, f. Ex. hvilke Love der gjælde med Hensyn paa Udsagnsordenes Tidsformer for at udtrykke de forskjellige Tidsforhold, hvori Sætninger kunne staae til hinanden.

To Stile ere skrevne ugentlig; den ene har bestaaet i at nedskrive efter Diktat, den anden i at afskrive efter Bog, til hvilken Övelse der har været Lejlighed, medens anden Klasse beskæftigedes med Stil. Stilene ere stedse rettede udenfor Skoletiden, men behørig gjennemgaaede i de bestemte Stiletimer.

Anden Klasse har havt 4 Timer ugentlig fælles med første Klasse. To Timer ere anvendte til Oplæsning og Fortælling efter Forberedelse hjemme. Hertil er brugt Dansk Læsebog af Funch, Røgind og Warburg. En Time er anvendt til Fremsigelse af udenad lærte Digte af Krossings poëtiske Læsebog, 1ste Deel. En Time er særskilt anvendt til Stil, der har bestaaet i Udarbejdelse hjemme af en 2 à 3 Gange oplæst Fortælling. I grammatikalsk Underviisning har Lærlingene undertiden deeltaget med 1ste Klasse; deres videre Uddannelse heri er efter Bestemmelsen skeet igjennem den tydske Underviisning.

Tredie og fjerde Klasse: Lærlingene ere dels blevne övede i Oplæsning, hvortil er benyttet Oehlenschlägers Örvarodds Saga, dels i Fremsigelse

af Digte efter Krossings Versebog for de højere Klasser, deels i Opfattelse af et mundtlig foredraget Stykke mest af fortællende, sjeldnere af beskrivende Indhold og mundtlig Gjengivelse deraf enten strax eller, efter at Hovedpunkterne vare opskrevne, et Par Dage senere. De 30 Stile, som ere skrevne, have deels bestaaet i Nedskrivning af et saaledes i Forvejen opfattet og gjenfortalt Stykke, deels i prosaisk Omskrivning af lettere historiske Digte ligeledes efter foregaaende mundtlig Fortælling, deels i Oversættelse af tidligere læste tyske Stykker.

Femte Klasse: Af de to Timer om Ugen, som i denne Klasse ere foreskrevne til Underviisning i Dansk, anvendes den ene til Stil, hvortil Stoffet i Almindelighed tages af Historien eller Religionen. Ved samme Lejlighed anstilles Övelser i at udkaste Dispositioner. Den anden Time bruges til Oplæsning eller Recitation af opgivne Digte og disses Analyse. H. P. Holst's prosaiske og Krossings poëtiske Læsebogs anden Deel benyttes i Klassen.

Tydsck.

Förste Klasse har af Rungs tyske Læsebog for de lavere Klasser læst fra S. 62 Stykke 10 til S. 111 Stykke 58. Af den danske Oversættelse til 3die, 4de og 5te Ark af Læsebogen ere de 3 förste Fortællinger og 12—19 (incl.) benyttede til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsck. I Grammatik er læst den regelmæssige Böjningslære.

Anden Klasse: Den hele dansk-tyske Deel af Rungs Læsebog er gjennemlæst, og ligeledes vil vi sandsynligviis komme til Ende med den tydsck-danske Deel, hvoraf dog er forbigaaet Stykkerne forfra til S. 37 og fra S. 96 til S. 116. Den hele Böjnings-

lære er læst efter Hjorts mindre tyske Sproglære, og ved mundtlig Udvikling er den Deel af den almindelige Sproglære meddeelt, som maa tjene som Mellemed mellem det ved den danske Underviisning i første Klasse lagte Grundlag for den sproglige Dannelse og den bestemte Udførelse, som skal fremkomme i IIIde Klasse ved Latinen, — alt med omhyggeligt Hensyn til de almindelige sproglige Læresætningers synlige Udtryk i det tyske Sprog. Af Stile ere skrevne 70, som deels har bestaaet i Nedskrivning af tidligere læste dansk-tyske Stykker i Rungs Læsebog, deels i Aarets sidste Halvdeel i Stile af samme Art som de, der omtales ved IIIde Klasse, men af lettere Beskaffenhed.

Tredie Klasse: Af Hjorts tyske Læsebog er gennemlæst fra S. 1 til S. 20 og fra S. 87 til S. 122. Den alt i de forrige Klasser læste dansk-tyske Deel af Rungs tyske Læsebog er atter bleven gennemgaaet. Foruden den hele Bøjningslære er af Sproglæren efter Hjorts tyske Sproglære gennemgaaet Kjønslæren samt Reglerne om Navneordenes Fordeling paa de forskjellige Bøjningsmaader. De vigtigste Sætninger af Ordføjningslæren ere mundtlig meddeelte og indövede ved 30 Stile, som for det Meste have bestaaet i öjeblikkelig Nedskrivning paa Tydsk af korte danske Sætninger.

Fjerde Klasse har af Hjorts Læsebog læst fra S. 194: *Leben und Thaten Alexander des Grossen* til S. 287. Formlæren er indövet efter Hjorts Grammatik.

Femte stud. og Realkl. har i Hjorts Læsebog gennemgaaet fra S. 288: *Bildung und Sitten des 12ten und 13ten Jahrhunderts* til S. 388: *Reise in Brasilien*. I Grammatik er læst Formlæren efter Hjort. Af Rungs Elementarbog ere enkelte Stykker benyttede til Övelse i mundtlig Oversættelse fra

Dansk efter Forberedelse hjemme. Realkl. har anvendt en særskilt Time til Stil, hvortil er benyttet Bresemanns tyske Stileøvelser.

Fransk.

Anden Klasse: Bjerrings Læsebog forfra til S. 24; Artiklen, Kjönsdannelsen, Fleertalsdannelsen, Stedordene, Tallene, de regelmæssige og uregelmæssige Udsagnsord efter Abrahams Sproglære.

Tredie Klasse: Borrings franske Læsebog for Mellemklasser forfra til S. 53; Formlærens vigtigste Afsnit efter Abrahams Sproglære og i Bjerrings Læsebog fra S. 7 til 17.

Fjerde Klasse: Borrings franske Læsebog for Mellemklasser fra S. 106 til 178, Formlæren efter Abrahams Sproglære og i Bjerrings Læsebog fra S. 7—17.

Femte Klasse: Borrings Etudes littéraires forfra til S. 118; Bjerrings Læsebog fra S. 28—74; Borrings Stileøvelser første Afdeling; Ordföjningslæren efter Borrings Grammatik til Verbernes Styrelse.

Engelsk.

Tredie Realklasse har læst hele Mariboës Storics for children, selected from the history of England. Den danske Oversættelse til de 18 første Stykker er benyttet til at oversætte fra Dansk til Engelsk. Den engelske Formlære er indövet efter Mariboës Grammatik. Övelser i Retskrivning ere hyppig foretagne,

Femte Realklasse har læst af The vicar of Wakefield de 16 første Kapitler. Til Oversættelse fra Dansk opgives The history of little Jack (Mariboës

Engelsk Læsebog efter en ny Methode) forfra til Stykke 43 (incl.) og fra Stykke 87 ud. I Schulzes Grammatik bearbejdet af Kapt. Blom er læst Formlæren og Syntax til Udsagnsordene med adskillige Simplifikationer, hvor Stoffet var for vidtløftigt afvigende fra de andre Sprogs grammatikalske Behandling. En à to Stile ere skrevne ugentlig, 1 hjemme efter opgivet Dansk, 1 paa Skolen efter de Övelsesopgaver, der findes i Grammatiken.

Latin.

Tredie Klasse: 1 ti Timer ugentlig har vi af Lefoliis latinske Læsebog gennemgaaet af Iste Afsnit de tre første Stykker samt Afdelingerne *a* i de andre Stykker i Iste og i hele andet Afsnit, saavel fra Latin til Dansk som fra Dansk til Latin, fremdeles de med lige Tal betegnede Stykker af tredie Afsnit indtil S. 76 medindbefattet. Af Sproglæren er efter Madvigs Formlære læst den hele Bøjningslære med Forbigaaelse af niende Kapitel samt de Anmærkninger, som syntes mindre vigtige; herved fulgtes den Orden, som i Fortalen til Læsebogen omtales som bedst stemmende med dennes Indretning. Efter den Anviisning, som ligger i Læsebogen, er Hovedreglerne af Ordføjningslæren mundtlig meddeelte; til yderligere Indövelse heraf er der altid blevet læst saaledes i Bøjningslæren, at det Ord, som det hver Gang gjaldt at oversætte, stillede ind i en Sætning hørende til de Arter, som Lærlingen havde lært at kjende, saa at hans Svar skulde bestaae i at nævne det vedkommende Ord i den rette Form. Endvidere er i samme Öjemed anvendt Stile, hvoraf der i Aarets Løb er skrevet 84; disse bestode i Begyndelsen i korte Sætninger blot med Hoved- og Udsagnsord,

der næst i Nedskrivning af nogle tidligere lærte Sætninger af de danske Stykker i Læsebogen, endelig efter Halvaarsexamen i Oversættelse af de danske Afdelinger af Stykkerne *b* i Læsebogen, saa at hver Stil altid først blev kortelig gennemgaaet med Lærlingene.

Fjerde Klasse: Madvigs Sproglære, det vigtigste af Bøjningslæren og Iste Afsnit af Ordføjningslæren; en Oversigt over de vigtigste Punkter af andet Afsnit er meddeelt mundtligt under Læsningen af Cæsar de bello Gallico, Iste til 3die Bog. Mundtlig Stil 2 Gange ugentlig efter Trojels "Exempler" S. 28—54, skriftlig Stil 1 Gang ugentlig efter samme Bog (S. 63—78).

Femte Klasse: I Madvigs Sproglære er gennemgaaet det Meste af Formlæren og næsten hele Ordføjningslæren. Af Cæsar de bello Gallico er læst 4de og 5te Bog, af Terents Phormio. Til mundtlig Stil (2 Gange ugentlig) er benyttet Ingerslevs Materialier, Iste Samling, S. 15—30, til skriftlige Øvelser (2 Gange ugentlig) samme Bog S. 48—66.

Græsk.

Fjerde Klasse og femte *b*: I fem Timer ugentlig har vi af Lunds græske Læsebog gennemgaaet af den græske Deel fra S. 6 til S. 27 med Forbigaaelse af Stykkerne IV og V S. 9—11 og af den danske Deel fra S. 31 Stykke 17 til S. 36 St. 4, begge indbefattede, men med Forbigaaelse af Stykke IV S. 33. Af Tregders græske Formlære har vi læst den hele regelmæssige Bøjning samt det Vigtigste af de i Paragraferne meddeelte Forklaringer og Regler saa vel som enkelte Anmærkninger, fremdeles ogsaa Hovedsætningerne af Lydlæren. Af de uregelmæssige

Udsagnsord har vi mod Slutningen af Aaret læst dem, der forekom i Læsebogen.

Femte Klasse α : Tregders Formlære, Xenophons Anabasis anden Bog og Herodots Clio.

Religion.

Første Klasse: Herslebs mindre Bibelhistorie: det nye Testamente og af det gamle Testamente fra Skabelsen til Moses. Luthers Katechismus: de 10 Bud og de 3 Troens Artikler. Matthæi Evangelium, nogle Kapitler.

Anden Klasse: Balles Lærebog: 1ste og 6te Kap. Herslebs mindre Bibelhistorie: det gamle og nye Testamente. Apostlenes Gjerninger: nogle Kapitler.

Tredie Klasse: Balles Lærebog: 3die, 4de, 5te og 6te Kap. indtil Pligterne mod os selv. Herslebs større Bibelhistorie: det nye Testamente til Apostlenes Historie. Jensens Palæstinas Geografi forfra til Judæa. Apostlenes Gjerninger: nogle Kapitler.

Fjerde Klasse: Balles Lærebog: 4de, 5te, 6te, 7de og 8de Kap. Herslebs større Bibelhistorie: det nye Testamente til Apostlenes Historie. Jensens Palæstinas Geografi: Samaria — ud. Apostlenes Gjerninger: nogle Kapitler.

Femte Klasse: Krøg Meyers Lærebog § 1—§ 59. Herslebs større Bibelhistorie: det nye Testamente til Apostlenes Historie. Jensens Palæstinas Geografi: Samaria — ud. Apostlenes Gjerninger: nogle Kapitler.

Historie og Geografi.

Som Lærebøger i disse Fag benyttes i de 3 øverste Klasser Kofods Verdenshistorie, Allens Danmarks Historie, Loewenbergs historiske Atlas og Velschows Geografi; i de 2 nederste Klasser bruges derimod Bohrs Lærebøger i den gamle og Middelalderens Historie og Thriges Geografi. Da det paa Grund af det ringe Discipelantal i de højere Klasser er muligt paa kort Tid at undersøge, hvorvidt Eleverne have sat sig ind i det daglige Pensum, levnes der almindelig Læreren en ikke ringe Deel af hver enkelt Time til en friere Afbenyttelse. Den saaledes vundne Tid anvendes deels til under mundtlige Foredrag enten at meddele Oversigter over større Tidsafsnit eller ved Skildringer af enkelte historiske Situationer og Personer at anskueliggjøre Livet saaledes, som det har gestaltet sig i de enkelte Tidsaldere, deels til ved dikterede Noter at supplere og sammenknytte Fremstillingen af det historiske Stof i Kofods Verdenshistorie, hvor denne forekommer alt for fattig og usammenhængende. De i Skoleaaret 1847—48 læste og repeterede Afsnit ere følgende:

Förste Klasse: i Historien: Den gl. Hist. til Hannibal; i Geografien: Til Floderne i Asien.

Anden Klasse: i Historien: Den gl. Historie til Hannibal. Middelalderens Hist. til Afsnittet: "Kirken i dens Forhold til Staten og dens Indvirkning paa Folkene"; i Geografien: Til Floderne i Asien.

Tredie Klasse: i Historien: Gl. Hist., den romerske Stat til 3die Periode; Englands Hist. til 1815; Danmarks Hist. til 1035; i Geografien: Danmark, Sverrig, Storbritannien og Irland, Spanien og Portugal, Frankrig, Schweiz.

Fjerde Klasse: i Historien: Gl. Hist. til 3die Periode i Grækenlands Historie; Tydsklands Hist. til 1792; Frankerigs Hist. til 1789; Danmarks Historie til 1042; i Geografien: Tydskland, Spanien og Portugal, Storbritannien og Irland, Schweiz, Italien og Asien til Tartariet.

Femte Klasse: i Historien: Gl. Hist. til 3die Periode i Grækenlands Historie; Englands Hist. til 1783; Frankerigs Hist. til 1789; Danmarks Hist. til 1042; i Geografien: Storbritannien og Irland, Spanien og Portugal, Frankerig, Schweiz, Asien og Afrika.

Naturhistorie.

Förste Klasse: Pattedyrene samt Jordfuglene og Luftfuglene efter Ströms naturhistoriske Læsebog.

Anden Klasse: Pattedyr, Fugle, Krybdyr og Fiske efter samme Lærebog.

Tredie stud. og Realklasse: Krybdyr, Fiske, samt af Leddyrene Insekterne, efter Bramsens og Drejers kortfattede Lærebog i Zoologi og Botanik.

Fjerde Klasse: Krybdyr, Fiske, samt de 4 förste Klasser af Leddyrene, efter samme Lærebog.

Femte stud. og Realklasse: Fiskene og de 31 förste §§ af Planteriget (til Spidsspirerne), efter samme Lærebog.

Naturlære.

Femte Realklasse: Fra Begyndelsen til den "almindelige Bevægelseslære" S. 155 (med Undtagelse af §§ 68, 110, 169 og 189) af Naturlærens mekaniske Deel af Örsted.

Regning.

Förste Klasse: De 4 Regningsarter i ubenævnte og benævnte Tal, Brøkforkortning, samt de 3 første Regningsarter i Brök.

Anden Klasse: De 4 Regningsarter i Brök, Reguladetri, samt det Vigtigste af Procentregning og sammensat Reguladetri.

Tredie stud. og Realklasse: Reguladetri i Brök, Procentregning, sammensat Reguladetri, samt en Deel af Selskabsregning. Regneexemplerne i alle disse 3 Klasser ere for største Delen tagne af Hoffmeyers og Ursins Regnebøger.

Fjerde Klasse: Reguladetri, Procentregning, sammensat Reguladetri.

Femte stud. Klasse: Reguladetri, Procentregning.

Femte Realklasse: Procentregning, sammensat Reguladetri, Selskabsregning, Forvandling af Maal og Mønt; Jespersen desuden Rentesregning.

Mathematik.

Tredie Klasse: Jürgensens Arithmetik fra Begyndelsen til § 12 om Decimalbröker.

Tredie Realklasse: Mundts Plangeometri fra Begyndelsen til S. 42 "om Fiirkanter"; R. Munch af femte Realklasse det Samme tilligemed Læren om Fiirkanter og Polygoner til S. 50.*)

*) Paa Læremødet d. 2den Oktober 1847 androg Adjunkt Ancher paa, at Underviisning i Geometri maatte paabegyndes med Realeleverne allerede i Tredie Klasse samt efter en kortere Lærebog end Oppermaus, da de ellers næppe vilde opnaae de nödvendige Forkundskaber heri, naar de i Vte Realkl. skulde undervises i Naturlæren. Hertil afstodes en Regnetime og en

Fjerde Klasse: Jürgensens Arithmetik 1—71; 100—105. Oppermanns Geometri: 1—169.

Femte stud. Klasse: Jürgensens Arithmetik 74—88; 100—105. Oppermanns Geometri: § 5—§ 13 med Undtagelse af 233—243, 249—257.

Jespersen i femte Realklasse: Jürgensens Arithmetik 88—100; 105—116. Oppermanns Geometri: § 8—2den Bog med Undtagelse af 233—243; 249—257; 304—307; 329—339; desuden er læst af Op-gaverne: I—V.

Sang.

Til Underviisning i Sang er bestemt 4 Timer egentlig. Disse Timer anvendes saaledes, at 1 Time benyttes til Underviisning for de første Begyndere, der öves i at intonere, kjende Noder, synge Scala og enkelte lette Melodier. Erslews Haandbog ved Sang-underviisningen er anvendt saaledes, at i denne Afdeling meget forbigaaes, der suppleres ved Underviisningen med de ældre Lærlinge. I en anden Time öves Sopranerne alene i Scala og Intervalövelser, de almindeligste Taktarter, Noders og Pavers Værdi o. s. v.; tillige gjenneemgaaes de brugeligste Dur og Moltonearter, hvorved Lærlingen praktisk indöves i at kjende Forskjel paa Dur og Mol, ved at der vexelviis forespilles Melodier i Dur og Mol. Alterne undervises i 3die Time i det samme som Sopranerne og tillige om Tempo, Tonernes Udtryk og Forbindelse med Ord. Da Alterne ere de ældre Elever og altsaa have gjen-nemgaaet fornævnte Cursus, öves de tillige i praktisk

Skrivetime. Grunden til, at R. Munch af Vte Realklasse deeltager i IIIde Klasses matematiske Underviisning, er ovenfor angivet.

at opfatte Takterne, ved at der forespilles dem Melodier, som under Foredraget paa et Instrument strax maa inddeles og opskrives paa Tavlen. At de Melodier, der vælges til disse Övelser, maae være letfattelige, er en Selvfølge. I 4de Time öves Sopraner og Alter i Chorsang, hvorved Læreren foredrager Basstemmen, da der for Tiden ingen Basstemmer er blandt Lærlingene.

Tegning.

I første, anden og tredie studerende Klasse öves ene Frihaandstegning. Til Begynderne bruges "Tegneböcker i progressivt System" ved Bing & Ferslew, siden "Grundtræk af Tegnekunsten til Brug ved Elementar-Underviisningen", som tegnes i Blyant og optrækkes med Tusk, derefter gaes först over til skyggede Fortegninger, ved hvilke Eleverne stedse bibringes endeel af Skyggelæren. I tredie Realklasse tegnes afvexlende Frihaandstegning og geometrisk Tegning efter Prof. Hetsch's og Ursins, samt Major Pedersens geometriske Tegnélære, som först gjennemgaaes paa Tavlen. I femte (överste) Realklasse bruges meget sjældent Fortegninger, men derimod Træmodeller, som aftegnes geometrisk og skygges i forskjellige Stillinger og forandret Maalestok; naar dette er övet en Tid, tegnes större Gjenstande efter Naturen paa samme Maade.

Efter vedkommende Lærers Önske vil den geometriske Tegning i næste Skoleaar, i det mindste forsögsviis, blive anvendt i större Udstrækning, saa at den udvides til anden Klasse og tredie studerende Klasse.

Oversigt over Skolens og Stipendie-

A. Skolens

Indtægt.

	Rbd.	Sk.
Beholdning fra forrige Aar	1548	16½
Indtægt ifølge Decisionen for Regn- skabet for 1846	„	4
Tilbagebetalte Forskud ,	450	„
Tilskud fra den almindelige Skolefond	7150	94
Indtægt i Rentepenge	112	79
Forpagtningsafgift af Skolens Jorder	36	„
Degnepensioner	14	92
Amtsrepartitionsfondens Bidrag til Skolebygningernes Vedligeholdelse	100	„
Skolepenge efter Fradrag af Fjerde- parten, der efter kongelig Resolution tilfalder Stipendiefonden	302	48
Lyse- og Brændepenge	88	48
Inskriptionspenge	30	„
For Testimonier	10	„
Refusionen for Tavlepengene	76	„
Indtægt	9919	93½
Udgift	9327	58
Kassebeholdning	592	35½

fondens Indtægt og Udgift 1847.

Regnskab.

Udgift.

	Rbd.	Sk.
Bevilgede Lønningsforskud	250	„
Adjunkt Sommers og Westh's Pension, fört til Udgift som afgivet Overskud til den almindelige Skolefond . .	1300	„
De faste Læreres Gager	4659	74
Understöttelser i Anledning af Dyrtiden	575	„
Godtgjorelse til Timelærerne . . .	283	32
Professor Bohrs Pension til Iste Avgust	700	„
Til Bibliothekets Forsyning	200	„
Bygningernes Vedligeholdelse . . .	182	35
Brændsel	177	68
Belysning	29	„
Skatter og Afgifter	53	19
Regnskabsförerens Procenter	177	68
Löbende og tilfældige Udgifter . .	243	50
Extraordinære Udgifter	496	„
	9327	58

B. Rektorboligen**Indtægt.**

	Rbd.	Sk.
Modtaget fra den almindelige Skolefond	4000	„
Den Sum, hvorfor det til Nedbrydning bestemte Gymnastikhuus blev solgt	400	„
Indbetalt ved Salget af forskellige Materialier, der bleve tilovers efter Opførelsen af Rektorboligen . .	69	38
Indtægt . .	4469	38
Udgift . .	3913	34
- Kassebeholdning . .	556	4

C. Stipendie-**Indtægt.**

	Rbd.	Sk.
Beholdning fra forrige Aar , . .	115	57½
Fjerdeparten af Skolepengene . . .	100	80
Rentepenge	40	„
Indtægt . .	256	41½
Udgift . .	217	78
Kassebeholdning . .	38	59½

vedkommende.

Udgift.

	Rbd.	Sk.
Den hele Udgift i Aaret 1847 udgjör et Beløb af	3913	34
	3913	34

fonden.

Udgift.

	Rbd.	Sk.
Udbetalt til 3 af Skolens Disciple .	15	„
Regnskabsførerens Procenter . . .	2	78
Udlaant af Stipendiefondens Midler .	200	„
	217	78

Skolebeneficierne for dette Skoleaar ere ifølge Resolution af den kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler fordeelte saaledes:

Højeste Stipendium.

Ingen.

Mellemste Stipendium (30 Rbd. at oplægge, 5 Rbd. at udbetale).

1. Adolf Römer (Vte stud. Kl. **N° 2**).
2. Laurits Dam (IVde Kl. **N° 4**).
3. Peter Riis (IVde Kl. **N° 3**).

Laveste Stipendium (20 Rbd. at oplægge).

1. Valdemar Olivarius (IIIde stud. Kl. **N° 1**).
2. Julius Terp (IIIde stud. Kl. **N° 3**).

Fri Underviisning (foruden Stipendiarierne).

1. Kristian Brix (Vte stud. Kl. **N° 3**).
2. Peter Tranberg (IVde stud. Kl. **N° 1**).
3. Henrik Hammer (IVde stud. Kl. **N° 2**).
4. Peter Rasch [udmeldt af IIIde Kl.].

Det Moltkiske Legat for Embedsmænds Børn, som gaac i Rønne lærde Skole, nyder

Ludvig Lassen (Vte stud. Kl. **N° 4**).

Til at erholde Gehejmeraadinde Stampes Legat kunde for Aaret 1847 Ingen indstilles, da ingen Dimission fra Skolen fandt Sted, hvorfor Renterne blive at lægge til Kapitalen.

Da der i Skolens Archiv ikke fandtes saa nøjagtige Oplysninger om dette Legat, som jeg kunde ønske, og de i Skolens Program for 1838 S. 25 fg. meddeelte Efterretninger ikkun angive dettes oprindelige Størrelse, tilskrev jeg under 2den November 1846 hans Excellence Biskop Mynster desangaaende og modtog derefter

å. 14de s. M. saavel en Afskrift af Fundatsen og en senere kongelig Resolution af 31te Juli 1807 angaaende dette Legats Bestemmelse til Bedste for den da indrettede Middelskole som nøjagtige Oplysninger om dette Legats daværende Tilstand.

Fundatsen lyder saaledes :

“Jeg underskrevne Gehejmeraadinde Stampe, fød Gram, tilstaaer herved, at jeg i Jesu Navn og ham til Ære har skjænket og givet den Kapital 400 Rdr., siger Fire Hundrede Rigsdaler D. C. til Rønne latinske Skole paa Bornholm, under følgende Betingelser :

1.

Kapitalen, beløbende sig til 400 Rdr., skal blive leveret til Biskoppen i Sjælland for at udsættes paa Rente iblandt Sjællands Stifts offentlige Midler under hans Forvaltning, da han fra næste Termin, efterat Kapitalen mod hans Kvittering er ham udbetalt, besørger, at den gjøres frugtbringende, sørger over, at den bestandig kan blive bestaaende i Sikkerhed efter Loven og de Kongelige Anordninger.

2.

Den aarlige Rente af foranførte Kapital udbetaler Biskoppen til en Candidat fra bemældte Rønne Skole, som ved første Examen har erhvervet sig bedste Karakter og er tillige fattig, sædelig samt forsynet med et godt Testimonium fra meerbemældte Skoles Rektor, dog saaledes at han ikkun erholder det halve Aars Rente strax, efterat han er bleven optagen ved Universitetet i Studenternes Tal, men det andet halve Aars Rente bekommer han et Fjerding Aar derefter, dersom han foreviser Biskoppen Attester fra Universitetets Lærere om sin Duellighed og Flid, da Renten ellers i manglende Fald tilbageholdes.

3.

Naar et Aar indtræffer, da ingen Candidat dimitteres fra Rønne Skole til Akademiet, eller ingen af de Dmitterede bliver laudabilis og er tillige fattig, skulle Renterne lægges til Kapitalen, at den efterhaanden kan formeres og ved ny Udsætning efter Mulighed voxe; men ligesom Renterne herved stige, skal ogsaa Distributsen forøges.

4.

Biskoppen holder rigtig Regnskab over Indtægt og Udgift, modtager Kvittering for Distributs i en dertil indrettet Kvitterings Bog og giver offentlig Underretning om Stiftelsen ved forefaldende Lejlighed, samt foreviser Stifterinden og hendes Arvinger eller Paarørende den behørig Rigtighed, saasnart det forlanges.

Til ydermere Bekræftelse har jeg selv underskrevet og forseglet dette Dokument, som saaledes stedse skal tjene til Regel for det deri omrørte Legati Anvendelse.

Kjöbenhavn, den 4 Februar 1794.

M. E. St a m p e.”

Kongelig Resolution af 31^e Juli 1807.

“Vi tillade allernaadigst, at den 2den § i den af Gehejmeraadinde S t a m p e for et Legat til Rønne Skole oprettede Fundats modificeres saaledes, at den aarlige Rente af de legerede 400 Rdr. udbetales en trængende Discipel af Rønne Middelskole, der med Overlærerens anbefalende Vidnesbyrd gaaer over til en af de fuldstændige lærde Skolers højere Klasser, og der saaledes fortsætter sine Skolestudier, at han ved Examen artium ikke tildes en ringere Karakter end Godt i nogen af de specielle Sprogs- og Videnskabs Rubrikker, hvori han er forpligtet til at underkaste sig den befalede Prøve.”

Den Deel af Hs. Excellences Skrivelse, som angaaer dette Legats tidligere Bestyrelse og daværende Status, lyder saaledes:

“Det ældste Regnskab for dette Legat, som jeg ved mit Embede har forefundet, er for Aaret 1820. Ifølge dette Regnskab ejede Legatet ved Aarets Udgang en kgl. Obligation, stor 400 Rbd., N° 6,582, og en kontant Beholdning af 174 Rbd. 32 Sk.; men herfra afgik ifølge kgl. Resol. af 24de Novbr. 1827, ved Opgjørelsen af daværende Amanuensis Kancelliraad Ströms Regnskaber, et Beløb af 153 Rbd. 80 Sk., saa at den kontante Beholdning ved bemældte Aars Udgang (da imidlertid nogle Renter vare blevne oplagte) udgjorde 70 Rbd. 42 Sk.

I 1830 blev ved oplagte Renter erhvervet en kgl. Obligation, stor 100 Rbd., N° 15,096. Ved dette Aars Udgang var altsaa Legatets rentebærende Fond 500 Rbd., hvorhos den kontante Beholdning udgjorde 35 Sk.

I de paafølgende Aar er successivt indsat i Sparekassen = 77 Rbd.; og ejede Legatet ved Udgangen af 1845, efter det af mig aflagte, i det kgl. danske Kancelli reviderede Regnskab, 41 Rbd. 19 Sk. kontant, foruden ommældte 500 Rbd. i kgl. Obligationer, samt Kapitalen i Sparekassen, hvortil endnu bliver at føje de i Sparekassen paaløbne Renter. Saasnart passende Lejlighed gives, skal 100 Rbd. af Legatets Midler blive gjort frugtbringende paa anordnet Maade.

En kort Underretning om dette Legat er af mig meddeelt i Forbindelse med en Beretning om de andre, under min Bestyrelse henlagte Legater, hvilken findes tilføjet St. Johannis Landemodsakt for 1844.”

Den Rönne lærde Skole tillagte Indtægt af Helsingörs Hospitals Tavle i Kirkerne paa Bornholm er ved allerhöjeste Resolution af 18de Juni 1847 forvandlet til en fast aarlig Indtægt af 76 Rbd. Den kongl. Direktion for Universitetet og de lærde Skoler har herom under 6te Juli s. A. tilskrevet Stiftsövrigheden i Sjællands Stift saaledes:

“Foranlediget ved en af vedkommende Revisor i Antegnelserne til Rönne lærde Skoles Regnskab for 1843 gjort Bemærkning vedkommende Störrelsen af de Skolen tilhørende ved Helsingörs Hospitals Tavle i Kirkerne paa Bornholm indkomne Tavlepenge indledede Direktionen Brevvexling med det kongelige danske Kancelli, for at der fra Sammes Side kunde træffes Foranstaltning til at sikkre Skolen den nævnte Indtægt. Efterat det under de i denne Anledning førte Forhandlinger er blevet antaget som rigtigst at konvertere bemældte Tavlepenge til en fast aarlig Afgift, har det behaget Hs. Majestæt Kongen, paa Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Forstilling, under 18de f. M. allernaadigst at resolve:

“Vi bifalde allernaadigst, at de Rönne lærde Skole tillagte Tavlepenge af den saakaldte Helsingörske Tavle i Kirkerne paa Bornholm fra indeværende Aars Begyndelse at regne forandres til en fast aarlig Afgift af 76 Rbd. aarlig, hvilken Sum bliver at ligne med $\frac{2}{3}$ paa Landkommunerne i Forhold til Hartkornet og $\frac{1}{3}$ paa Kjöbstæderne efter disses Folkemængde.”

Overensstemmende hermed er det ommældte Bidrag, 76 Rbd., reparteret paa de respektive Kommuner saaledes:

	Rbd.	Sk.
Rönne	12	35
Nexö	4	9
Svanike	2	67
Allinge & Sandvig	2	46
Hasle	2	11
Aakirkeby	1	56
Österlarsker Sogn	4	19
Östermarie	4	83
Ipsker	3	28
Bodilsker	3	9
Povlsker	2	67
Pedersker	2	38
Aaker	5	42
Vestermarie	4	16
Nylarsker	2	58
Knudsker	2	20
Nyker	2	71
Klemensker	5	25
Rutsker	3	22
Olsker	2	42
Rö	2	4
	76	„

Skolens Bogsamling er siden sidste Programs Udgivelse bleven forøget med følgende Skrifter:

- L. P. Adler, Bidrag til Skildring af Ribe By i de forrige Aarhundreder, 3die H. H. C. A. H. Bendtsen, Fortsatte Bemærkninger om den provisoriske Underviisningsplan. Ribe 1847. Program.
- Allgemeines deutsches Conversationslexicon für die Gebildeten, herausgeg. von einem Vereine Gelehrter. 2ter Abdruck, 1—10 B. Leipzig 1839—40.
- J. Baggensens danske Værker, 2den Udg., ved A. Baggesen, 11te og 12te B. Khvn. 1847.
- Beckers Verdenhistorie, oversat af Riise, XIV, 7—8. Khvn. 1847.
- Bergk u. Cæsar, Zeitschrift für die Alterthums-wissenschaft, 5ter Jahrgang, Cassel 1847.
- A. F. Bergsøe, den danske Stats Statistik, 1ste B.—3die Bind 1ste H. Khvn. 1844—47.
- S. N. J. Bloch, Grundsætninger for Underviisningen i de lærde Skoler. 1ste H. Roskilde 1847, Program.
- H. G. Bohr, Efterretninger om det von Westenske Institut. Khvn. 1847.
- E. F. Bojesen, de duobus codd. Sallustii Hanniensibus. Haun. 1847. Program fra Sorø Skole.
- B. Borgen, tvende Skoletaler. Khvn. 1847. Progr. fra Metropolitanskolen.
- K. Brandes, Literarische Zeitung. Berlin 1847.
- C. J. Brandt og L. Helweg, den danske Psalmedigtning, 2den Deel, 6—10de H. Khvn. 1847.
- H. N. Clausen, Tidsskrift for udenl. theologisk Literatur. Khvn. 1847, 2—4 H. 1848, 1 H.

- F. C. Dahlmanns Danmarkshistorie ved Jenssen-Tusch, III, 4—5. Khvn. 1847.
- Dreis, Sprachstudium, Naturwissenschaften u. allgemeine vergleichende Geographie. Itzehoe 1847. Program.
- S. Egilssyni, Skólaskýrsla fyrir Reykjavíkur lærða Skola, 1846—47.
- C. W. Elberling, Anmærkninger til Q. Horatius Flaccus's 5te Brev i Iste Bog. Khvn. 1847. Program fra Slagelse lærde Skole.
- C. T. Engelstoft, de confutatione Latina, quæ apologiæ concionatorum evangeliorum in comitiis Hauniensibus a. 1530 traditæ opposita est, commentatio. Haun. 1847. Reformat. Program.
- T. H. Erslew, Alm. Forfatterlexicon, 10de H. Khvn. 1847.
- P. S. Frandsen, Erstes Buch der Geschichte Mithridates des Grossen. Altona 1847. Progr. Gräfe u. Clemen, Pädagogische Zeitung, dritter Jahrg. Leipzig 1847.
- M. Hammerich, Om den rette Grundighed. Khvn. 1847. Program fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn.
- M. Hassing, de colica scortorum. Haun. 1848 Doctordisp.
- L. Herrig u. H. Viehoff, Archiv f. das Studium der neueren Sprachen, II. Elberfeld u. Iserlohn 1846.
- H. C. Jermiin, Ledetraad for den første Underviisning i dansk Sproglære. Aalborg 1847. Program.
- Jessen, Ueber die Beziehung der chronologischen Bestimmungen im Lucas I, 2 u. 3. Kiel 1847. Program.

- C. Å. Klander, de Platonis Cratylo, part. Ior.
Plön 1847, Program.
- Kraft u. Müller, Real-Schul-Lexicon, 10—12 Lief.
Altona 1847.
- H. Krøyer, Naturhistorisk Tidsskrift, Ny Række, II,
3—5. Khvn. 1847.
- F. Lange, Almindelige Bemærkninger over Pædagogikens Studium. Khvn. 1847.
- Lohse, Einige Worte über die Unzulänglichkeit eines
bloss passiven Verhaltens der Schüler in Bezug
auf den mathematischen Unterricht. Husum
1847. Program.
- A. C. Lucht, Einzelnes zur Geschichte Glückstadts u.
Crempe's. Glückst. 1847. Program.
- F. Lübker, die Oedipussage u. ihre Behandlung bei
Sophocles. Schleswig 1847. Program.
- Chr. Lütken, Sorø Breve til Hr. Etatsr. Chr. Molbech,
N° 3. Khvn. 1848.
- J. H. Mansa, Nørrejyland. Pl. 8, Landkort. Khvn. 1847.
- Michelsen, Haderslebens Sceweg in alter u. neuer
Zeit. Hadersl. 1847. Program.
- C. Molbech, Nyt historisk Tidsskrift, I, 2, og II, 1.
Khvn. 1847.
- — et Rejsbrev til Hr. Prof. Chr. Lütken om
Humanisme og Realisme. Khvn. 1847.
- G. Mühlmann u. E. Jenicke, Repertorium der
classischen Philologie. III, 1. Leipzig 1847.
- K. C. Nielsen, Efterretninger om den videnskabelige
Realskole i Aarhus. 1847.
- F. C. Olsen, Efterretninger om Viborg Kathedralskole.
Viborg 1847.
- P. G. Ottsen, Exponitur de rerum inventione ac
dispositione, quæ est in Lysiæ atque Anti-
phontis orationibus. Flensburgi 1847. Progr.

- Paludan-Müller, Det kirkelige Kalendervæsen.
1ste H. Odense 1847. Program.
- Pauly's Real-Encyclopädie, 85—98 Lief.
- K. v. Raumer, Geschichte der Pädagogik, III, 1. 2te
Aufl. Stuttgart 1847.
- Regnskabsoversigt for Aaret 1846. Khvn. 1848.
- Budget for Aaret 1848. Khvn. 1848.
- L. de Richelieu, Nogle Bemærkninger om Religions-
underviisningen i de lærde Skoler. Khvn.
1847. Progr. fra Frederiksborg lærde Skole.
- F. Rieck, Andeutungen über den Zusammenhang des
Gymnasiums mit der Kirche. Ratzeburg
1847. Program.
- C. V. Rimestad, Efterretninger om Borgerdydsskolen
i Kjöbenhavn 1847.
- E. P. Rosendahl, et Skoleforedrag. Nykjöbing 1847.
Program.
- J. Rögind, Om danske Læsebøger for Begyndere.
Aarhuus 1847. Program.
- Scharling og Engelstoft, Theologisk Tidsskrift,
11te B. 1ste og 2det H. Khvn. 1847.
- H. Scheving, Islenskir málshættir. Reykjavik 1847.
- F. W. Schneidewin, Philologus I, 2; II, 2 og 3.
Göttingen 1847.
- H. P. Selmer, Aarbog for Kjöbenhavns Universitet
og övrige höjere Underviisningsanstalter for
1846. Khvn. 1847.
- F. C. Sibbern, Bidrag til at opklare den christelige
og kirkelige Frihed. Khvn. 1847. Univer-
sitets-Program.
- H. Stephani thesaurus Græcæ lingvæ Vol. V, fasc. 8,
Vol. VI, fasc. 7—8, Vol. VII, fasc. 1.
Parisiis. 1847.

- E. v. Sy d o w, Deutschland, Erdkarte, 2te Aufl., Europa, 3te Aufl., nebst Begleitworten. Gotha. 1844—47.
- L. Th o r n a m, Sveveren Ricimer og det vestromerske Kejserrige. Horsens 1847. Program.
- C. A. Th o r t s e n, Efterretninger om Randers lærde Skole. Randers 1847.
- M. T r i e r de symptomatologia meningitidis cerebialis acutæ dissertatio. Haun. 1847. (Licentiatdisp.)
- C h r. T r o j e l, Om dansk Grammatik og danske Grammatikker. Khvn. 1847. Program fra Kolding lærde Skole.
- J. L. U s s i n g, Inscriptiones Græcæ ineditæ. Haun. 1847.
- C. F. W e g e n e r, Mindeblad om Kong Christian den VIII. Khvn. 1848. Progr. fra Sorö Akademi.
- H. K. W h i t t e, Collatio codd. II Havniensium G. J. Cæsaris Commentt. de B. G. Khvn. 1847. Program fra Rönne lærde Skole.
- C. L. E. Z a n d e r, Andeutungen zur Geschichte des römischen Kriegswesens, Iste Fortsetz. Ratzeburg 1846. Program.
- O e h l e n s c h l ä g e r, Mindedigt over Kong Christian den VIII. Khvn. 1848 Universitetsprogram.
- H. C. Ö r s t e d, Oversigt over det kngl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1847, 1—8. Khvn.

Desuden har Bogsamlingen modtaget 128 preussiske Programmer (Bilagene derunder indbefattet) for Aaret 1846.

Meddelelser om Lærlingenes Bogsamling.

Efter det i sin Tid til Skolens Rektor indgivne Regnskab for Aaret 1ste April 1846 til 31te Marts 1847 beløb i det angivne Tidsrum Kassens Indtægt og Udgift sig til følgende Summer.

Indtægten bestod næst

Kassebeholdningen fra forrige Aar 1 Rbdlr. 1 Mk. 13 Sk.
i Deeltagernes Bidrag tilsammen 37 — 1 — „ —

saa at hele Indtægten bliver 38 Rbdlr. 2 Mk. 13 Sk.

hvorimod Udgifterne vare

til nye Böger	26	—	„	—	„	—
til Indbinding	10	—	2	—	„	—
og til Trykning af Mærkesedler	1	—	5	—	4	—

saa at der var tilbage i Kassen „ Rbdlr. 1 Mk. 9 Sk.

Heller ikke i det her omtalte Aar saae Universitetsbestyrelsen sig i Stand til at tilstaae et Tilskud til Bogsamlingen. Ved ovenstaaende Regnskab bliver imidlertid at bemærke, at der efter Rektors Tilladelse blev anskaffet en Deel flere tyske Böger, end Anstalten var i Stand til at betale, i den Hensigt at skaffe Skolens Lærlinge mere Anledning til at öve sig i Tysk ved Læsning af tyske Morskabsböger. Boghandlerens Regning beløb sig saaledes ved Nyaar til 38 Rbdlr. 5 Mk., hvoraf der kun betaltes de ovenfor anførte 26 Rbdlr., saa at Anstalten egentlig begyndte indeværende Aar med en Gjæld af 12 Rbdlr. 5 Mk. eller efter Beholdningens Fradrag 12 Rbdlr. 3 Mk. 7 Sk.

Efter Afslutningen af den i forrige Aars Indbydelsesskrift meddeelte Liste over ny tilkomne Böger ere foruden Fortsættelsen af de større Værker, hvorpaa der var subskriberet, følgende Böger anskaffede:

- Ussing. Rejsebilleder fra Syden. Khvn. 1847. Reitzel.
 Hammerich. Danmark i Valdemarernes Tid. 1ste
 Deel. Khvn. 1847.
 Andersen. Billedbog uden Billeder. Khvn. 1840.
 Reitzel.
 Tieck. Gesammelte Novellen. 2te Auflage. 1—14
 Theil. Breslau 1838—42. Max.
 Hammerich. Kristiern den Anden og Kar Gustav.
 Khvn. 1847.
 Ochenschläger. Eventyr. 1ste Deel. Kristiania
 1847. Dahl.
 P. Parley. Fortællinger overs. af M. Bojesen.
 Khvn. 1848.
 Dickens. Martin Chuzzlewit. Aus dem Englischen
 von Moriarty. Theil 1—18. Leipzig 1843—44.
 Weber.
 W. Scott. Redgaunlet. Berlin 1836.
 Th. Werner. Ni Eventyr for Børn. Khvn. 1848.
 Eibe.
 Campe. Robinson den Yngre, oversat af L. Moltke.
 Khvn. 1846. Eibe.

Fra Skolens Bogsamling ere afgivne til Afbenyttelse
 ved Lærlingenes Bogsamling:

- Rafn. Nordiske Fortidssagaer. 1—3 Deel. Khvn.
 1829—30.
 Oldnordiske Sagaer, udg. af nordisk Oldskriftselskab.
 1—12 Deel. Khvn. 1826—37.
 Barfod. Brage og Idun. 1ste—3die Bind og 4de
 Binds 1ste Hæfte. Khvn. 1839—41.
 Rasks Morskabslæsning, for Aarene 1839—41.
-

EMENDATIO
collationis codd. II. Hauniensium
superiore anno editæ.

Corrigenda et addenda.

- p. IV. v. 11. accutius -- *leg.* accuratius
- p. 1. v. 2 *ab imo*: consiliatorum *leg.* consiliatorum
- 2. - 6. *add.* convenient] convenient A.
 - 3. - 14. *add.* sumptu] sumpta B.
 - 4. - 22. Qualis] *leg.* qualis in circuitu] quales i. c.
 - 5. - 17. intercedebant -- intercederent
 - 5. - 26. *add.* hos] hoc B. reperiri AB.
 - 5. - 30. *add.* re] *om.* A.
 - 6. - 7. pollicitium *leg.* pollicitum
 - 6. - 20. *leg.* transisse *se* (Rhenum *om.*) A.
 - 7. - 10. (B quoque) -- (valeri B quoque)
 - 8. - 17. Celsus Valerius *add.* (valprocillus)
 - 9. - 7. Sicium *leg.* Siccium
 - 9. - 16. prohibitus -- pollicitus
 - 9. - 26. Belgas -- Belgarum
 - 10. - 6 *ab imo*: mines -- minium
 - 10. - 3. virtutem -- virtutemque
 - 12. - 18. *add.* tum] *om.* A.
 - 12. - 21.] iniquis- *leg.*] nequis-
 - 12. - 28. minuerant -- minuerunt
 - 12. - 31. previntiam -- provintiam
 - 12. - 33. at A. -- at B.

- p. 13. v. 1. omnibus B. *leg.* omnibus AB.
 - 13. - 2. muro B. -- muro A.
 - 13. - 20. *add.* Turones queque A.
 - 13. - 21. „ Finit Secundus B.
 - 13. - 3 *ab imo*: adpellatus -- appellatus
 - 14. - 3. frumentum B. -- frumentum A.
 - 14. - 15 *sub finem*: *add.* occurrunt A.
 - 14. - 20. demonstraute B. -- demonstrante A.
 - 14. - 22. *add.* [in] Illyricum] in *om.* A.
 - 15. - 4. *add.* vincla A.
 - 15. - 7. *iustissima* *leg.* *iustissimo*
 - 15. - 9. lexobios AB. -- lexobios B.
 - 15. - 17. distinendam -- destinendam
 - 15. - 25. facultas AB. -- facultas B.
 - 15. - 3 *ab imo*: pisset -- pisset et
 - 17. - 4. Ita B. -- Ita A.
 - 19. - 16. *add.* Gallicæ] Gallie A.
 - 20. - 5. quatuor A. *leg.* quattuor A.
 - 20. - 2 *ab imo*: festiculisque -- festuculisque
 - 21. - 21. ubi -- uti
 - 21. - 30. *add.* Quibus adductis -- recepit] *om.* A.
 - 23. - 19. pari ulla *leg.* pars una
 - 24. - 2. auxilia -- auxilio
 - 24. - 17. Ipse iubet -- Ipse -- iubet
 - 24. - 22. sexcentos -- sexcentas
 - 25. - 1. tem *habet* -- te *habet*
 - 25. - 3. B. *ante* ad Brit. *leg.* B, *ante* ad Brit. *habet*
 - 25. - 11. *add.* eum] *om.* A.
 - 25. - 12. singulos sollicitare -- singulos sollicitare
 (singulos *infra om.*)
 - 25. - 14. transductos A -- traductos A
 - 26. - 16. ex Belgio -- ex Belgio transierunt
 - 26. - 5 *ab imo*: Gallia -- Gallica
 - 27. - 1. eas -- eos.
 - 27. - 3. hec A, hec B. -- hec A, hec B.

- p. 27. v. 21. *add.* erat] *om.* B.
 - 29. - 2. se *nil leg.* si *nil*
 - 29. - 16. ei -- se
 - 29. - 18. cs -- ei
 - 29. - 27. *add.* numerus hostium B.
 - 30. - 6. nocte *leg.* noctu] nocte
 - 30. - 10 *ab imo* esset A -- esset B.
 - 31. - 13. examinato -- exanimato
 - 32. - 6. cum tantulis -- cum tantis] tantulis
 - 32. - 12. Romanus B. -- Romanus A.
 - 34. - 4. aut ex -- aut ex huius
 - 35. - 13 idem A -- idem B, *om.* A.
 - 35. - 7 *ab imo* hominis vita -- vita hominis
 - 35. - 6 *ab imo* quidem -- eiusdem
 - 35. - 5 — habuit -- habent
 - 38. - 13. incivitatibus -- incivitatibus A.
 - 39. - 16. Cesaris A. -- Cesaris B.
 - 40. - 4. antea -- ante
 - 40. - 5. posse -- de Acconis queruntur morte posse
 - 40. - 7. interdica- -- interdida-
 - 40. - 15. ac -- ad
 - 40 - 20. *a* -- *a* (ab B)
 - 40. - 26. pronuntiaverunt -- pronuntiaverunt
 - 43. - 16. hortaretur B -- hortaretur AB.
 - 44. - 4. *add.* neve] ne B.
 - 45. - 2. oppugn. B. -- oppugn. A.
 - 45. - 7. luto -- tuto
 - 45. - 9. 27 -- 37.
 - 45. - 10. adiudicatum -- adsignatum
 - 45. - 11. heduorum AB -- heduorum B.
 - 46. - 14. in castra minora -- in minora castra
 - 46. - 16. oppidi A. -- oppidi B.
 - 40. - 10 *ab imo* habeat B. -- habeat A.
 - 46. - 7 *ab imo leg.* (muros oppidi A).
 - 46. - 4 -- nostrum -- qui nostrum

- p. 47. v. 10. *Hos* i. s. *leg.* *Hos* i. r. s.
- 47. - 1 *ab imo* apprehendere A -- apprehend. B.
 - 48. - 12 *ab imo* multum A -- multum B.
 - 48. - 3 — *add.* Is] hiis B
 - 49. - 17 *sub finem add.* B.
 - 50. - 13. om. AB -- om. B.
 - 50. - 15. Dun -- Duñ
 - 50. - 8 *ab imo om.* A -- om. B.
 - 50. - 5 *ab imo* Capta -- capti
 - 50. - 4 *ab imo* convictolitaui -- convictotau
 - 53. - 3. mollitie -- mollitia
 - 53. - 10. si iudicarem -- si -- iudicarem
 - 54. - 7. A. -- B.
 - 54. - 5 *ab imo* A. -- B.
 - 55. - 6. minutium -- minutium lucium
 - 55. - 13. om. A. -- om. B.
 - 56. - 6 *init.* A. -- B.
 - 56. - 4 *ab imo* valle -- vallo] valle
 - 57. - 8 *ab imo* a copiis -- a. (o : alii) copiis
 - 58. - 4. *add.* frenatisque A.
 - 58. - 15. *add.* in insidiis] in om. A.
 - 59. - 4. (et om.) -- esset et] et om. A.
 - 59. - 7. interficere -- conficere
 - 60. - 6. tatul que -- tatum (que
 - 61. - 8. oppidum. -- oppidum
 - 61. - 14. perterreri -- perterriri
 - 62. - 18. adaquaret -- adæquaret
 - 63. - 4. abstinuit. -- abstinuit B.
 - 63. - 14. ad cum -- ad eum
 - 63. - 14. presidio -- presidio equitum
 - 64. - 11. *sub finem add.* pauca esse scribenda B.
 - 65. - 3 *ab imo* billigerandi -- belligerandi

R e t t e l s e r .

S. 20, L. 25 læst skriv hørt

S. 21, L. 18 tilføj: samt kursorisk sjette Bog og 25 Kapitel af
syvende Bog,

S. 51, L. 3 f. n. 3—4 V. R. Naturlære.

skriv 3—4 I. Regning.

4—5 V. Naturlære.

Den offentlige Examen
i
Rønne lærde Skole

for Aaret 1848
foretages i følgende Orden:

Skriftlig Examen:

Mandagen d. 17de Juli.

Kl. 8—11. Alle Klasser: Dansk Stil.
3—5. „ „ Regning.

Tirsdagen d. 18de Juli.

8—11. V. IV. og III. Klasse: Latinsk Stil.
V. R. og III. R. Engelsk Stil.
II. Fransk Stil.
3—5. V. R. III. og II. Tydsk Stil.

Mundtlig Examen):*

Onsdagen d. 19de Juli.

8—12. Examen i Forberedelsesklassen.

Torsdagen d. 20de Juli.

8—11. V. Dansk, Historie og Geografi.
11—12. IV. Latin.
12—1. IV. og III. Dansk.
3—5. II. og I. Dansk.

Fredagen d. 21de Juli.

8—9. V. Latin.
9—10. V. R. og III. R. Engelsk.
10—11. IV. Historie og Geografi.
11—12 $\frac{1}{2}$. III. Religion.
3—4. V. R. Naturlære.

*) Under den mundtlige Examen ere Disciplenes Tegninger og skriftlige Arbejder for hele Aaret fremlagte til Eftersyn.

Løverdagen d. 22de Juli.

- Kl. 8—9. II. Fransk og Naturhistorie.
 9—10. III. Naturhistorie.
 10—11½. IV. Matematik.
 11½—1. V. Religion.
 3—5. I. Historie og Geografi.

Mandagen d. 24de Juli.

- 8—10. V. og IV. Græsk.
 10—11. III. Latin.
 11—1. II. og I. Tydsk.
 3—5. III. og IV. Tydsk.

Tirsdagen d. 25de Juli.

- 8—9. V. Tydsk.
 9—10. III. Fransk.
 10—11. I. Naturhistorie.
 11—12. II. Historie og Geografi.
 3—4. IV. Religion.
 4—5½. III. Historie og Geografi.

Onsdagen d. 26de Juli.

- 8—9. I. Religion.
 9—10. II. Religion.
 10—11. V. Fransk.
 11—12. IV. Fransk.
 3—4. V. Naturhistorie.
 4—5. II. Regning.

Torsdagen d. 27de Juli.

- 8—10. III. Matematik.
 10—11. IV. Naturhistorie.
 11—1. V. Matematik.
 3—6. Gymnastikprøve.

Fredagen d. 28de Juli.

- Kl. 9 Prøve over indmeldte Disciple.

*Til at overvære denne Examens mundtlige
 Deel og Offentliggjørelsen af Udfaldet indbydes
 Enhver, der har Interesse for Skolen.*

Rønne d. 1ste Juli 1848.

H. K. Whitte.

